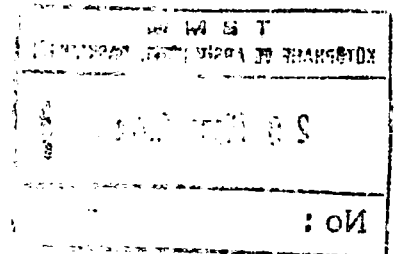

Özdal ÜÇER
Van Milletvekili

GEREKÇE

En son açıklanan TÜİK verilerine göre Türkiye genelinde işsiz sayısı 2014 yılı Ocak ayında 2 milyon 841 bin kişiyi bulmuştur. İşkur verilerine göre ise; Mart 2014'te kayıtlı işsiz sayısı 2.156.813'dir. Oysa İşsizlik Sigortası Ödeneğinden aynı ay itibariyle sadece 254.897 kişi yararlandırılmıştır. Bu durum Türkiye'de Zorunlu İşsizlik Sigortası uygulamasının ciddi yapısal sorunlarla karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

Bilindiği üzere; Sosyal güvenlik sisteminin *"son halkası ve en yaygın güvenlik hamlesi"* şeklinde ifade edilen işsizlik sigortası, başta Avrupa Birliği (AB) ülkeleri olmak üzere birçok ülkede zorunlu hale getirilmiştir. Ancak hemen hemen bütün uygulamalarda özellikle devletin katkısı birincil bir yer teşkil etmektedir.

Türkiye'de ise finansman açısından devletin katkısı yakın zamanda sağlanmış olmasına rağmen, bu katkının düşüklüğü ciddi sıkıntıların yaşanmasına yol açmaktadır. İlk uygulamaya konulduğunda; prime esas aylık brüt kazançlar üzerinden Sigortalı % 2, Devlet % 2, İşveren % 3 oranında prim ödemekteyken, 2002 ve takip eden yıllardaki Mali Yılı Bütçe Kanunlarıyla bu oranlar birer puan azaltılarak uygulanmıştır. Nihayetinde 5754 sayılı Kanunun 90. maddesi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 49. maddesinin değiştirilmesiyle; brüt kazanç üzerinden: **Sigortalı % 1, İşveren % 2, Devlet ise % 1 oranında işsizlik sigortası primi ödemeye başlamıştır.**

Devletin %1 gibi düşük bir katkı sağlaması hem Anayasa'da ifade edilen Sosyal Devlet İlkesi ile bağdaşmamakta hem de İşsizlik Ödeneğinin düşük bir seviyede seyretmesine sebep olmaktadır. Aynı şekilde İşverenler tarafından ödenen miktarın brüt ücretin %2 seviyesinde bulunması, finansman sorununun daha da derinleşmesine yol açmaktadır.

Başka bir sorun ise; ödeneğin miktarı ile ilgilidir. 4447 Sayılı Kanunun 50. Maddesine göre ödenek miktarı: sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama **brüt kazancının yüzde kırkıdır.**

Üstelik bu düşük oranla yetinmekle kalmamış, madde fıkrasının devamında: *"ödenek miktarı... onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde seksenini geçemez."* şeklinde bir düzenlemeye de gidilerek ödenek miktarının daha da düşmesine sebep olunmuştur.

Türkiye'de özel sektörde çalışan birçok kişi yüksek maaş olsa bile işyeri tarafından asgari ücret üzerinden sigortalı gösterildiğinden, bu kişilerin aylık alacağı ortalama İşsizlik Ödeneği miktarı ancak 400 TL civarındadır. Durum böyle olmasa bile, getirilen ikinci sınırlama yüzünden bir kişiye ödenecek en fazla miktar 750 TL'yi geçmemektedir. Bu durum Türkiye gerçekleriyle hiçbir şekilde bağdaşmamaktadır. Çünkü her iki halde de miktar, asgari ücretin net tutarının altında kalmaktadır. Türkiye'de asgari ücretin yoksulluk seviyesinin altında olduğu göz önüne alındığında; verilen ödeneğin kişiyi işsizlik riskine karşı koruyamayacağı ve bu kişinin ailesinin geçimini asgari düzeyde de olsa sağlayamayacağı ortaya çıkmaktadır.

Yine ödeneğinin süresi konusunda getirilen sınırlamalar da diğer bir önemli sorundur. **Söz konusu yasaya göre işsiz kalan bir kişiye en ez 180 gün en fazla**

300 gün ödeme yapılmaktadır. Alt sınırın 6 ay olması; bu ödeneğin, güttüğü amaca hiçbir şekilde hizmet etmeyeceğini göstermektedir. Yine  st sınırın 1 yılı bile bulmaması, İşsizlik  deneęi Sisteminin Türkiye'de adeta sadaka kültürünün farklı bir biçimi olarak d   n ld ğ n n kanıtıdır. ** stelik son 3 yıl içerisinde en az 600 gün sigortalı olunması ve yine bu üç yıllık süre kapsamında son 120 gün kesintisiz sigortalı olunması koşulları,** i sizlikten kaynaklı yaşamsal darboğazın yükünü hafifletmek yerine, kapsamın daraltılmasına ve bu yolla mağduriyetlerin artmasına sebep olmaktadır.

1. Pervin BULDAN
HDP Iğdır Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
HDP Muş Milletvekili

5. Halil AKSOY
HDP Ağrı Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
HDP Şırnak Milletvekili

9. Emine AYNA
HDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

13. Esat CANAN
HDP Hakkari milletvekili

15. A. Levent TÖZEL
HDP İstanbul Milletvekili

17. Erol DORA
HDP Mardin milletvekili

2. İdris BALUKEN
HDP Bingöl Milletvekili

4. Murat BOZLAK
HDP Adana Milletvekili

6. Ayla AKAT ATA
HDP Batman Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
HDP Bitlis Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil ZOZAN
HDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP İstanbul Milletvekili

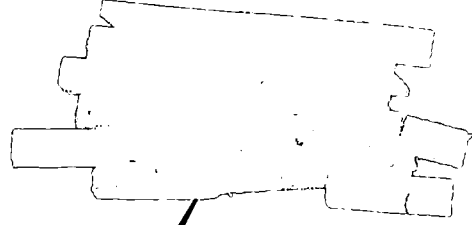
16. Mülkiye BİRTANE
HDP Kars milletvekili

18. Leyla ZANA
Diyarbakır Milletvekili

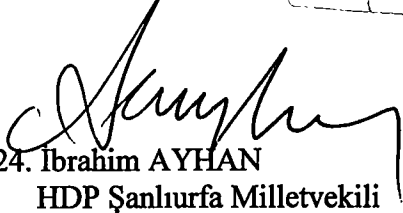

19. Demir ÇELİK
HDP Muş Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
HDP Şanlıurfa Milletvekili

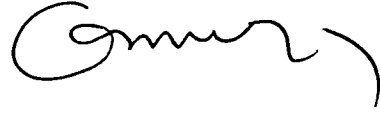

21. Nazmi GÜR
HDP Van Milletvekili

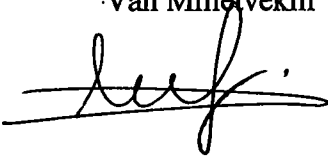

23. Bengi YILDIZ
HDP Batman Milletvekili

24. İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

25. Selma IRMAK
HDP Şırnak Milletvekili

26. Gülser YILDIRIM
HDP Mardin Milletvekili

27. Aysel TUĞLUK
Van Milletvekili

28. Kemal AKTAŞ
Van Milletvekili

29. Faysal SARIYILDIZ
Şırnak Milletvekili

